

SESJA PLENARNA

Dylematy w świetle analizy śladu węglowego – ograniczać produkcję zwierzęcą, czy przeciwdziałać marnotrawstwu żywności?

Karol Krajewski^{1,3}, Roman Niżnikowski^{2,3}, Jan Krzysztof Ardanowski³

¹Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemysłu

²Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

³Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Polski im. Prof. dr hab. Jana Szyszko

Produkcja zwierzęca, a w szczególności hodowla bydła, stała się w ostatnich latach obiektem badań wskazujących na duże zagrożenie dla środowiska naturalnego, poprzez zwiększoną emisję CO₂. Według szacunków Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), światowa produkcja zwierzęca odpowiada za około 18% antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych (GHG), głównie w postaci metanu i podtlenku azotu. Emisja gazów cieplarnianych przyczynia się do globalnego ocieplenia i potencjalnie zagraża miliardom ludzi. Szczególny nacisk na ograniczenie produkcji zwierzęcej pochodzi ze strony zintegrowanych środowisk ekologicznych i wegańskich oraz zwolenników nowych stylów życia. Rodzi to niepotrzebne napięcia wśród producentów i konsumentów.

Mimo szczegółowych badań w tym obszarze problem nadal rozpatrywany jest częściowo, brakuje kompleksowych, wielowymiarowych analiz. Brak jest odniesienia do zjawiska marnotrawstwa żywności, które także skutkuje dużą emisją gazów cieplarnianych. Według szacunków marnowanie żywności odpowiada za 8% światowej emisji gazów cieplarnianych. Charakterystyczną cechą obecnej struktury nauki często jest zawężenie badań do znanego obszaru dyscyplin, wnioski dotyczą tylko dostrzeżanego horyzontu badawczego.

W takich uwarunkowaniach przedstawionych zjawisk proponujemy spojrzeć na problem zagrożeń emisją CO₂ wywołanych produkcją i gospodarowaniem żywnością pochodzenia zwierzęcego, z dwóch wydawałoby się odrębnych punktów widzenia – hodowli i produkcji żywności zwierzęcej w rolnictwie, a marnotrawstwa wytwarzanej i niewłaściwie wykorzystywanej żywności, szczególnie pochodzenia zwierzęcego.

Zadajemy pytanie – czy ograniczać produkcję zwierzęcą, czy przeciwdziałać marnotrawstwu żywności? Dylemat ten będziemy chcieli rozwiązać w świetle dostępnych analiz wymienionych zjawisk w kontekście obciążeń środowiska naturalnego, w szczególności zagrożeń emisją CO₂ oraz wykorzystując obiektywne wskaźniki narzędzia oceny emisji, jakim jest ślad węglowy produkcji i marnotrawstwa oraz metodologia analizy cyklu życia (LCA). Ślad węglowy (Carbon Footprint – CF), określa ilość gazów cieplarnianych wyemitowanych do atmosfery w trakcie wytwarzania jednostki funkcjonalnej produktu.

Celem opracowania jest ocena jakościowa zjawiska, prowadzona w wielokryterialnym ujęciu problemu oraz próba sformułowania wytycznych w kierunku dalszych badań, analiz i zaleceń dla polityki Państwa w tak wrażliwym gospodarczo i społecznie obszarze.